

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1902/08 דנשר בע"מ נ' BANKETNAKKERIJ ואח'

ת"א 2272/08 BANKETBAKKERIJ ואח' נ' דנשר בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

מספר בקשה: 12

בפני השופט דר' עמירם בנימיני

בעניין: 1. Banketbakkerij Merba B.V.

2. י. מרבה ישראל

ע"י ב"כ עו"ד י' ליבוביץ

המבקשות

- נ ג ד -

דנשר בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד ח' אשלגי וה' כהן

המשיבה

החלטה

1. הנתבעות מבקשות להתיר למצהיר מטעמן, מר יאן בורמן, שהינו המנהל המסחרי של הנתבעת 1, להיחקר על תצהירו באמצעות ועידת וידאו (היוועדות חזותית). לטענתן, הנתמכת בתצהירו של מר בורמן, הלהן חושש להגיע לישראל לאור המצב הביטחוני השורר בה. הוא מעולם לא היה בישראל (ואף לא במדינות אחרות במזרח התיכון שמצבן הביטחוני-מדיני מעורער), וגם בהזדמנויות קודמות בהן נדרשה עדותו (במסגרת בקשות לצווים זמניים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1902/08 דנשר בע"מ נ' BANKETNAKKERIJ ואח'

ת"א 2272/08 BANKETBAKKERIJ ואח' נ' דנשר בע"מ ואח'

תיק חיצוני :

בתיק זה) הוא נחקר באמצעות ועידת וידאו. הנתבעות מוסיפות כי גם בנותיו ורעייתו של מר בורמן "מבועות" נוכח המחשבה שהוא יאלץ להגיע לישראל.

2. הנתבעות מבהירות כי גישת הפסיקה כיום הינה ליברלית יותר מזו שהיתה מקובלת בעבר בכל הנוגע לקיום חקירת עדים באמצעות ועידת וידאו, וזאת לנוכח התקדמות האמצעים הטכנולוגיים, המאפשרת התרשמות טובה של בית המשפט מן העד הנחקר בדרך זו. כמו כן, מדגישות הנתבעות כי הפסיקה הכירה לא פעם בחשש מפני המצב הביטחוני בישראל כעילה לבקשה לקיים את העדות באמצעות ועידת וידאו.

3. לטענת התובעת, הנתבעות לא הראו צידוק כלשהו לבקשתן. אין מחלוקת כי חקירת עדים בהיוועדות וידאו היא היוצא מן הכלל. מר בורמן הוא מנהל של הנתבעת 1 והבעלים של נתבעת 2, והינו העד היחיד מטעם הנתבעות. מר בורמן הקים ומנהל חברה בישראל והוא מתפרנס מעסקים בישראל. בנסיבות אלו, אין די בטענה בעלמא בדבר חשש לבוא לישראל כדי להצדיק עדות בועידת וידאו. הפסיקה קבעה כי בהעדר חשש בטחוני אמיתי, על עדים זרים להתייצב לעדות בישראל.

4. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובהלכות בנושא זה, השתכנעתי כי דין הבקשה להתקבל, גם אם דעתנו אינה נוחה מן הסיטואציה שבה תאגיד המנהל עסקים בישראל איננו מעוניין לשגר את מנהלו לדיון משפטי המתנהל כאן, וכאשר הסיכון לשהיה בישראל (בעיקר בתל אביב) איננו נראה ממשי. אכן, כטענת הנתבעות, הפסיקה בשנים האחרונות מגלה גמישות רבה יותר בהיענות לבקשות מסוג זה, והגישה היא, כפי שהבהיר כב' השופט (כתוארו אז) א' גרוניס ברע"א 3810/06 י. דורי את צ'יקובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין (לא פורסם – 24.9.07) :

"כי באה העת להרחיב את מגוון הטעמים בגינם נעתר בית המשפט לבקשות אלו... בעניין זה אין לקבוע מסמרות מראש וכל מקרה יידון לגופו ולפי נסיבותיו. ברי, כי ככל שהעדויות חשובה ומרכזית יותר וככל שהבאת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1902/08 דנשר בע"מ נ' BANKETNAKKERIJ ואח'

ת"א 2272/08 BANKETBAKKERIJ ואח' נ' דנשר בע"מ ואח'

תיק חיצוני :

העד לבית המשפט כרוכה בקשיים רבים יותר או בנזק רב יותר לעד, כך
ייטה בית המשפט להתיר עדות בהיוועדות חזותית".

גישה זו נובעת מכך "שהאמצעים הטכנולוגיים ... העומדים לרשותנו כיום
מאפשרים לבית המשפט להתרשם מן העד באופן ישיר, ואף לפקח על חקירתו ולכוונה
בזמן אמת. בית המשפט יכול לקבל תמונה ברורה ... באשר למהימנותו של העד ועל כן קטן
החשש מפני העדרה של התרשמות ישירה מן המעיד ומן העדות" (גרונס, בפסקה 15).

כבי' השופט גרונס מוסיף ומציין כי אם בהליך פלילי הוכר השימוש בטלוויזיה במעגל
סגור כפשרה ראויה בין האינטרס של הגנה על הקורבן לבין הבטחת זכויותיו הדיוניות של
הנאשם, מקל וחומר שבנסיבות המתאימות יכול השימוש בהיוועדות חזותית (ועידת וידאו)
להוות פשרה ראויה בין האינטרסים של בעלי הדין במשפט אזרחי (פסקה 15).

בעניין דורי הנ"ל נותר כבי' השופט אי' גרונס בדעת מיעוט בנוגע לנסיבות המיוחדות
שהצדיקו או לא הצדיקו גביית עדות בועידת וידאו באותו מקרה. אך גישתו הכללית
המרחיבה את המקרים בהם יעתר בית המשפט לגביית עדות באמצעות ועידת וידאו היתה
מקובלת גם על כבי' השופטת מי' נאור (פסקה 2) שכתבה את חוות דעת הרוב (יחד עם כבי'
השופטת אי' חיות). עם זאת, כבי' השופטת נאור הדגישה כי יש לנקוט מידה של זהירות
בקבלת בקשה מעין זו, בשל החסרונות בדרך זו, הנובעים בעיקר מהעדר מרות בית המשפט
על העד (פסקה 1). בענין זה העיר כבי' השופט גרונס כי יתכן שבשל העדר מרות בית המשפט
על העד ינתן משקל מופחת לעדותו (פסקה 16).

5. ברע"א 3005/02 Smithkline Beecham P.L.C. נ' אוניפארם בע"מ (לא פורסם –
30.6.02) סרבו עדים מטעם התובעת להגיע לארץ על מנת להעיד, וזאת נוכח המצב הביטחוני
הקשה. התובעת הגישה לבית המשפט המחוזי בקשה לקיום העדות באמצעות ועידת וידאו,
אך הבקשה נדחתה (כבי' השופטת אי' חיות). כבוד השופטת ד' דורנר הפכה את החלטת בית
המשפט המחוזי, וקבעה כי לאור העובדה שמדובר בעדים מרכזיים אשר עדותם חיונית

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1902/08 דנשר בע"מ נ' BANKETNAKKERIJ ואח'

ת"א 2272/08 BANKETBAKKERIJ ואח' נ' דנשר בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

לתובענה, "האיזון הראוי בין האינטרסים המעורבים בסוגיה מחייב את שמיעת העדויות בחקירה נגדית באמצעות כינוס-וידאו". השופטת הפנתה לדבריו של כב' השופט (בדימוס) ש' לוין בספרו "תורת הפרוצדורה האזרחית, מבוא ועקרונות יסוד" (1999) בעמ' 114-115 כי:

"האמצעים הטכניים הקיימים כיום מאפשרים הקלטת העדות בעזרת מיכשור של וידאו ואמצעים אלקטרוניים אחרים, שיוכלו לתת תמונה, פחות או יותר ברורה, על מהימנותו של עד, שאפילו חקירתו בחקירה שכנגד הוקלטה. השיקול שגביית עדות בחו"ל תמנע מהשופט התרשמות ישירה מהעדות פחת בהרבה בחשיבותו..."

למסקנה דומה הגיעה כב' השופטת דורנר גם ברע"א 10923/02 שניידר נ' Bayerische Landersbank (לא פורסם – 27.2.03).

6. אכן, ברע"א 6635/02 סופרפלסט בע"מ נ' Societe Nouvelle de Chimie Industrielle (לא פורסם – 6.10.02), עליו סומכת התובעת, סבר כב' השופט (כתוארו אז) א' גרוניס כי אין מקום לאפשר עדות באמצעות ועידת וידאו, אולם זאת לנוכח העובדה שהמצהיר ציין במפורש כי באופן כללי הוא איננו חושש להגיע לישראל, ורק ארועים מסויימים הרתיעו אותו. משלא שנו אותם ארועים, סבר כב' השופט גרוניס כי אין סיבה שהעד לא יגיע לישראל ועדותו תישמע בדרך הרגילה, בין כותלי בית המשפט. יתר על כן, בעניין דורי ציין כב' השופט גרוניס כי ייתכן שגישתו ברע"א 6635/02 היתה מצומצמת קמעא (פסקה 19). עודד ציין כב' השופט גרוניס כי חשש מן המצב הבטחוני בארץ הוכר כעילה לשמיעת העדות בוועידת וידאו (פסקה 9).

7. מן האמור לעיל עולה כי החשש מפני המצב הביטחוני בישראל הוכר בפסיקה כטעם אשר עשוי להצדיק הימנעות מהגעה למתן עדות בישראל (בניגוד, למשל, לחשש מפני נושים, חשש מפני פתיחה בחליך פלילי, וכד' – ראה עניין דורי, בפסקה 9). מר בורמן פירט בתצהירו את התחושות הקשות שמעוררת בו ובבני משפחתו המחשבה על נסיעתו לישראל, וגם אם בעיניים ישראליות החששות נראים מופרכים משהו. עסקינן בעניין סובייקטיבי, ויתכן כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1902/08 דנשר בע"מ נ' BANKETNAKKERIJ ואח'

ת"א 2272/08 BANKETBAKKERIJ ואח' נ' דנשר בע"מ ואח'

תיק חיצוני :

בעיניים של אזרח הולנד השלווה, ישראל עלולה להיתפס כמקום מסוכן. לא למותר לציין כי מדובר בעד מצד הנתבעות, אשר לא בחרו לקיים את ההליך בישראל. היה קשה יותר לקבל את הבקשה לו היה מדובר במנהל תאגיד שבחר להגיש תביעה בישראל (ראה דברי כבי' השופט גרוניס בענין דורי, פסקה 21). כך גם ברור שמדובר בעדות מרכזית מבחינת הנתבעות, שבהעדרה לא יכולו להוכיח את טענותיהן, וזה שיקול נוסף להיעתר לבקשה (שם, שם).

8. הנתבעות ידאגו לתאם את קיומה של ועידת הוידאו עם מנהל הבית, מר דוד אגיב, בטלפון 6926667 או 050-6256022, והוא יודיע להן מיהן החברות שמורשות לערוך ועידת וידאו בבית המשפט. הנתבעות ידאגו, והכל על חשבונן, הן לשירותי ועידת וידאו והן לשירותי הקלטה, תמלול ותרגום של עדותו של מר בורמן.

עדותו של בורמן תשמע ביום 4.6.12 שעה 0900 באולם מס' 402 בבית משפט זה.

המזכירות תשלח העתק בפקסימיליה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ז אייר תשע"ב, 09 מאי 2012, בהעדר הצדדים.

דר' עמרם בנימיני, שופט